

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 14 września 2007 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń
wydanych wobec osób represjonowanych za działalność
na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 7 września 2007 r. ustawy o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 5 w lit. d, w ust. 2a:
  - a) zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"Uprawnienia określone w ust. 1 przysługują również osobom:

    - 1) mieszkającym obecnie bądź w chwili śmierci w Polsce,
    - 2) zatrzymanym na terytorium Polski w granicach ustalonych w Traktacie Ryskim, które zmarły w wyniku represji przed dniem 1 stycznia 1957 r. na terytorium Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich- represjonowanym przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub organy pozasądowe, działające na obecnym terytorium Polski w okresie od dnia 1 lipca 1944 r. do dnia 31 grudnia 1956 r. oraz na terytorium Polski w granicach ustalonych w Traktacie Ryskim, w okresie od dnia 1 stycznia 1944 r. do dnia 31 grudnia 1956 r., za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego lub z powodu takiej działalności.",
  - b) dodaje się zdanie czwarte i piąte w brzmieniu:

"Zdanie pierwsze pkt 2 ma zastosowanie do osób będących w chwili zatrzymania obywatelami polskimi. W razie śmierci tej osoby uprawnienie to przechodzi na małżonka, dzieci i rodziców mieszkających obecnie w Polsce.";

- 2) w art. 1 w pkt 6, w ust. 1:
- a) po wyrazach "Kodeksu postępowania karnego" dodaje się wyrazy "albo wydano orzeczenie o amnestii uniemożliwiając stronie jego zaskarżenie" oraz wyrazy "lub tymczasowo aresztowane" zastępuje się wyrazami ", tymczasowo aresztowane lub w inny sposób represjonowane",
  - b) dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
"Roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie nie przedawniają się.";
- 3) po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:
- "Art. 2a. Przepisy art. 8-10 ustawy, o której mowa w art. 1, mają odpowiednie zastosowanie również wobec osób, co do których zachodzą przesłanki do stwierdzenia nieważności orzeczenia, jeżeli oskarżonego uniewinniono w wyniku wniesienia rewizji nadzwyczajnej i nie zostało prawomocnie zasądzone odszkodowanie i zadośćuczynienie. Żądanie odszkodowania lub zadośćuczynienia należy zgłosić w sądzie okręgowym, w którego okręgu zamieszkuje osoba składająca żądanie, w terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy."

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

UZASADNIENIE

Senat, rozpatrując ustawę o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, postanowił wprowadzić do jej tekstu 3 poprawki.

Pierwsza poprawka jest wynikiem przekonania Senatu, że nowelizowana ustawa nie uwzględnia wszystkich grup osób, które zważywszy na ich zasługi na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, powinny być objęte jej regulacją. Senat uznał, że należy oddać honor i przyznać uprawnienia osobom, które w wyniku represji zmarły na terytorium Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich przed dniem 1 stycznia 1957 roku.

Podobne przesłanki zadecydowały o przyjęciu poprawki nr 2, która rozszerzy katalog osób, którym będą przysługiwały uprawnienia określone w ustawie o osoby, co do których wydano orzeczenie o amnestii oraz o inne osoby represjonowane, w przypadku których represje nie polegały na zatrzymaniu lub tymczasowym aresztowaniu. Ponadto poprawka ta zakłada, że roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie nie przedawniają się.

Poprawka nr 3 rozciąga stosowanie przepisów ustawy na osoby uniewinnione w wyniku wniesienia rewizji nadzwyczajnej, jeżeli zachodzą co do tych osób przesłanki do stwierdzenia nieważności orzeczenia. Senat stanął na stanowisku, że konieczne jest umożliwienie tym osobom ubiegania się o odszkodowanie i zadośćuczynienie ponieważ w czasie kiedy były rozpatrywane rewizje nadzwyczajne, zrezygnowały one z roszczeń finansowych ze względu na sytuację finansową i społeczno-polityczną w państwie.